

Häälestusprogrammi Computer Setup (F10) juhend

Ärilauaarvutid

Dokumendi osa number: 361206-CA2

September 2004

Sellest juhendist leiate juhiseid, kuidas kasutada häälestusprogrammi Computer Setup. Seda tööriista kasutatakse arvuti vaikehäälestuse ümberkonfigureerimiseks ja muutmiseks uue riistvara installimisel ja arvuti hooldamiseks.

© Autoriõigus 2004, Hewlett-Packard Development Company, L.P.
Käesolevas dokumendis sisalduvat teavet võidakse ette teatamata muuta.

Microsoft ja Windows on Microsoft Corporationi kaubamärgid nii USA-s kui ka teistes riikides.

Ainsad HP toodete ja teenuste garantiid on sätestatud otsestes garantiivaldustes, mis nende toodete ja teenustega kaasnevad. Mitte midagi käesolevas dokumendis ei või tõlgendada täiendava garantii pakkumisena. HP ei vastuta siin leiduvate tehniliste või toimetuslike vigade või väljajätmistest eest.

See dokument sisaldab autorikaitseadustega kaitstud omanditeavet. Ühtegi selle dokumendi osa ei tohi paljundada, reprodutseerida ega mõnda muusse keelde tõlkida ilma Hewlett-Packard Company eelneva kirjaliku nõusolekuta.

HOIATUS. Nii esile tõstetud tekst viitab asjaolule, et juhiste mittejärgimine võib põhjustada kehavigastusi või surma.

ETTEVAATUST! Nii esile tõstetud tekst viitab asjaolule, et juhiste mittejärgimine võib kaasa tuua seadmete kahjustusi või andmete kaotsiminekut.

Häälestusprogrammi Computer Setup (F10) juhend

Ärilauaarvutid

Teine trükk: (September 2004)

Esimene trükk: (Mai 2004)

Dokumendi osa number: 361206-CA2

Häälestusprogramm Computer Setup (F10)

Arvutihäälestusutiliidid (F10)	1
Arvutihäälestusutiliitide (F10) kasutamine	3
File (Fail)	4
System Information (Süsteemiteave)	4
About (Teave):	4
Set Time and Date (Sea kellaeg ja kuupäev)	4
Replicated Setup (Kopeeritav häälestus)	4
Default Setup (Vaikehäälestus)	5
Apply Defaults and Exit (Rakenda vaikehäälestus ja välju)	5
Ignore Changes and Exit (Ignoreeri muudatusi ja välju)	5
Save Changes and Exit (Salvesta muudatused ja välju)	5
Storage (Salvestid)	5
Device Configuration (Seadmete konfigureerimine)	5
Storage Options (Mäluseadmete variandid)	8
DPS Self-Test (DPS-i enesetest)	10
Boot Order (Buutimisjärjekord)	11
Security (Turve)	12
Setup Password (Seadistusparool)	12
Power-On Password (Käivitusparool)	12
Password Options (Paroolivalikud)	12
Pre-Boot Authorization (Buutimiseelne volitamine)	12
Smart Cover („Nutikas“ kaas)	13
Embedded Security (Sisseehitatud turve)	13
Device Security (Seadmete turve)	13
Network Service Boot (Algladimine võrguteenuselt)	14
System IDs (Süsteemi identifikaatorid)	14
DriveLock	15
Master Boot Record Security (MBR-i turve)	16
Save Master Boot Record (Salvesta MBR)	16
Restore Master Boot Record (Taasta MBR)	17

Advanced (Täpsemalt)*	18
Power-On Options (Käivitusvalikud).....	18
BIOS Power-On (Sisselülitamine BIOS-i poolt)	20
Onboard Devices (Seadmed emaplaadil)	21
PCI Devices (PCI-seadmed).....	21
Bus Options (Siinivalikud).....	21
Device Options (Seadmevalikud).....	22
PCI VGA Configuration (PCI VGA konfiguratsioon).....	24
Konfiguratsioonisätete taastamine	25
Esimene meetod: ROM-i CMOS-i varundamine ja taaste – kasutades toitelüliti alistamist	25
Teine meetod: salvestamine irdandmekandjale ja taastamine irdandmekandjalt	26

Häälestusprogramm Computer Setup (F10)

Arvutihäälestusutiliidid (F10)

Kasutage arvutihäälestusprogrammi (F10) järgmistel eesmärkidel.

- Tehase vaikehäälestuse muutmine.
- Süsteemi kuupäeva ja kellaaja seadmine.
- Süsteemi konfiguratsiooni määramine, vaatamine, muutmine või kontrollimine (sh protsessori, graafika-, mälu-, heli-, salvestus-, side- ja sisendseadmete häälestus).
- Buutimisseadmete buutimisjärjekorra muutmine (kõvakettad, disketiseadmed, optilised kettaseadmed või USB-välkmäluseadmed).
- Kiire alglaadimise (Quick Boot) lubamine, mis on täielikust alglaadimisest (Full Boot) kiirem, kuid ei tee läbi kõiki täielikus alglaadimises sisalduvaid diagnostikateste. Saate süsteemi häälestada:
 - alati kiirelt alglaadima (Quick Boot) (vaikimisi);
 - perioodiliselt täielikult alglaadima (Full Boot) (iga 1–30 päeva järel);
 - alati täielikult alglaadima (Full Boot).
- Käivitustesti (POST – Power-On Self-Test) teadete lubamine või keelamine. „Post Messages Disabled“ keelab enamiku käivitustesti teateid (nt mäluarvestus, toote nimi ja muud teated, mis pole tõrketeated). Kui käivitustestis tekib mõni tõrge, kuvatakse selle kohta tõrketeade sõltumata valitud režiimist. Käivitustesti ajal saate käivitustesti teadete kuvamise sisse lülitada, kui vajutate suvalist klahvi (v.a funtsiooniklahvid **F1** kuni **F12**).

- Omanikusildi määramine; selle sildi tekst kuvatakse iga kord süsteemi sisselülitamisel või taaskäivitamisel.
- Ettevõttesiseselt sellele arvutile omistatud inventarisildi või -numbri sisestamine.
- Käivitusparooli kasutuselevõtmine nii süsteemi taaskäivitamiste (soebuutimiste) kui ka sisselülitamiste puhuks.
- Seadistusparooli määramine; see piirab juurdepääsu häälestusprogrammile Computer Setup (F10) ja käesolevas peatükis kirjeldatud häälestusele.
- Integreeritud sisend/väljund-funktsioonide keelamine (sh jada-, USB- ja paralleelpordid, heli, integreeritud võrguadapter), nii et neid ei saa kuni lukust vabastamiseni kasutada.
- MBR-i (Master Boot Record) turbe lubamine või keelamine.
- Irdandmekandjale kirjutamise lubamine või keelamine.
- Tavadisketile kirjutamise lubamine või keelamine (kui riistvara võimaldab).
- Selliste süsteemi konfiguratsioonitõrgete lahendamine, mis on käivitustesti (POST – Power-On Self-Test) ajal leitud, kuid pole automaatselt parandatud.
- Süsteemi häälestuse kopeerimine – salvestades konfiguratsiooniteabe disketile ja taastades selle ühele või mitmele arvutile.
- Määratud ATA-kõvaketta enesetestide käivitamine (kui riistvara võimaldab).
- DriveLock-turbe lubamine või keelamine (kui MultiBay-tüüpi lahtrisse ühendatav kettaseade seda toetab).

Arvutihäälestusutiliitide (F10) kasutamine

Programmi Computer Setup käivitamine on võimalik ainult arvuti sisselülitamisel või süsteemi taaskäivitamisel.

Arvutihäälestusprogrammi menüüsse pääsemiseks tehke järgmist.

1. Lülitage arvuti sisse või taaskäivitage. Kui Windows töötab, klõpsake **Start > Shut Down (Sule arvuti) > Restart (Taaskäivita)**.
2. Kohe, kui arvuti käivitub, vajutage klahvi **F10** ja hoidke seda all, kuni programmi Computer Setup avanemiseni. Vajadusel vajutage tiitelkuvast möödumiseks klahvi **Enter**.

Kui te ei jõua piisavalt kiiresti klahvi **F10** vajutada, tuleb häälestusprogrammi pääsemiseks arvuti taaskäivitada ning klahvi **F10** uuesti vajutada ja all hoida.

Kui kasutate PS/2-klaviatuuri, võib ilmuda teade klaviatuuri tõrke kohta – ignoreerige seda.

3. Valige loendist sobiv keel ja vajutage klahvi **Enter**.
4. Häälestusprogrammi Computer Setup menüüs on näha viis käsku: File (Fail), Storage (Salvestusseadmed), Security (Turve), Power (Toide) ning Advanced (Täpsemalt).
5. Valige vasaku ja parema nooleklahvi abil soovitud alammenüü. Valige ülemise ja alumise nooleklahvi abil soovitud säte ning vajutage klahvi **Enter**. Tagasi Computer Setupi peamenüüsse saate, vajutades klahvi **Esc**.
6. Muudatuste rakendamiseks ja salvestamiseks valige **File > Save Changes and Exit**.
 - Kui tegite muudatusi, mida te ei soovi rakendada, valige **Ignore Changes and Exit**.
 - Tehase vaikehäälestuse taastamiseks valige **Set Defaults and Exit**. See taastab süsteemi tehasesätetega vaikehäälestuse.

ETTEVAATUST! ÄRGE lülitage arvuti toidet VÄLJA arvutihäälestuse F10 muudatuste ROM-i salvestamise ajal, kuna see võib rikkuda CMOS-i. Arvuti saab ohutult välja lülitada ainult pärast häälestusprogrammist F10 väljumist.

Computer Setup

Menüü	Variant	Kirjeldus
File (Fail)	System Information (Süsteemiteave)	Kuvab järgmise teabe. <ul style="list-style-type: none">• toote nimi• protsessori tüüp/kiirus/stepping• vahemälu maht (L1/L2)• installitud mälu maht/kiirus, kanalite arv (üks või topelt) (kui saadaval)• integreeritud ja kasutatava võrguadapteri MAC-aadress (kui saadaval)• süsteemi ROM (sh tootepere nimi ja versioon)• korpuse seerianumber• inventarinumber
	About (Teave):	Autoriõiguse teate kuvamine.
	Set Time and Date (Sea kella-aeg ja kuupäev)	Süsteemi kuupäeva ja kellaaja muutmine.
	Replicated Setup (Kopeeritav häälestus)	Save to Removable Media (Salvesta irdandmekandjale) Süsteemi konfiguratsiooni (sh CMOS-i) salvestamine vormindatud 1,44 MB disketile, USB-välkmäluseadmele või disketilaadsele seadmele (salvestusseadmele, mis on seatud disketiseadet emuleerima). Restore from Removable Media (Taastamine irdandmekandjalt) Süsteemi konfiguratsiooni taastamine disketilt, USB-välkmäluseadmelt või disketilaadselt seadmelt.

Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
File (Fail) (jätkub)	Default Setup (Vaikehäälestus)	<p>Save Current Settings as Default</p> <p>Praeguse süsteemikonfiguratsiooni salvestamine vaikehäälestusena.</p> <p>Restore Factory Settings as Default</p> <p>Tehases seatud süsteemikonfiguratsiooni taastamine vaikehäälestusena.</p>
	Apply Defaults and Exit (Rakenda vaikehäälestus ja välju)	Praegu valitud vaikehäälestuse rakendamine ja määratud paroolide tühjendamine.
	Ignore Changes and Exit (Ignoreeri muudatusi ja välju)	Computer Setupst väljumine ilma muudatusi salvestamata.
	Save Changes and Exit (Salvesta muudatused ja välju)	Konfiguratsiooni või vaikehäälestuse muudatuste salvestamine ja programmi Computer Setup väljumine.
Storage (Salvestid)	Device Configuration (Seadmete konfigureerimine)	<p>Kõigi installitud BIOS-i poolt juhitavate salvestusseadmete loend.</p> <p>Seadme valimisel kuvatakse selle täpsem teave ja variandid. Esitatud võib olla järgmisi variante.</p> <p>Diskette Type (Disketi tüüp)</p> <p>Suurima mahutavusega disketitüüp, mida disketiseade toetab.</p> <p>Traditsioonilised disketiseadmed</p> <p>Variandid: 3,5" 1,44 MB ja 5,25" 1,2 MB.</p> <p>Drive Emulation (Kettaseadme emulatsioon)</p> <p>Saate teatud salvestusseadmele valida kettaseadme emulatsiooni tüübi. (Näiteks Zip-draivi saab kettaemulatsiooni valimisega teha alglaadimisseadmeks.)</p>
		<p> Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.</p>

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus	
Storage (Salvestid) (jätkub)	Device Configuration (Seadmete konfigureerimine) (jätkub)	Drive Type (Kettaseadme tüüp)	Emulation Options (Emulatsioonivalikud)
		ATAPI Zip drive (ATAPI Zip-draiv)	None (Pole; käsitletakse muuna). Diskette (diskett; käsitletakse disketiseadmena).
		IDE Hard Disk (IDE-kõvaketas)	None (Pole; käsitletakse muuna). Disk (Ketas – käsitletakse kõvakettana).
		Legacy Diskette (tavadiskett)	Emulatsioonivalikud puuduvad.
		IDE CD-ROM	Emulatsioonivalikud puuduvad.
		ATAPI LS-120	None (Pole; käsitletakse muuna). Diskette (diskett; käsitletakse disketiseadmena).
<p>Default Values IDE/SATA (Vaikeväärtused IDE/SATA)</p> <p>Multisektori-edastused (ainult ATA-ketaste puhul)</p> <p>Saate määrata, mitu sektorit edastatakse multisektor-PIO-operatsiooniga. Variandid (sõltuvalt seadme võimalustest): Disabled (Keelatud), 8 ja 16.</p>			

Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Storage (Salvestid) (jätkub)	Device Configuration (Seadmete konfigureerimine) (jätkub)	<p>Edastusrežiim (ainult ATA-seadmetel)</p> <p>Aktiivse andmeedastusrežiimi määramine. Variandid (sõltuvalt seadme võimalustest): PIO 0, Max PIO, Enhanced DMA, Ultra DMA 0 ja Max UDMA.</p> <p>Teisendusrežiim (ainult ATA-ketastel)</p> <p>Saate valida seadmel kasutatava teisendusrežiimi. See võimaldab BIOS-i ligipääsu ketastele, mis on partitsioneeritud ja vormindatud teistel süsteemidel ning võib olla vajalik vanemate UNIX-i versioonide kasutamisel (nt SCO UNIX-i versioon 3.2). Variandid: Automatic (Automaatne), Bit-Shift (Bitinihutamine), LBAAssisted (LBA abil), User (Kasutaja) ja None (Pole).</p> <p> ETTEVAATUST! Üldjuhul ei tohiks BIOS-i poolt automaatselt valitud teisendusrežiimi muuta. Kui valitud teisendusrežiim ei ühildu teisendusrežiimiga, mis kehtis ketta partitsioneerimise ja vormindamise ajal, pole andmed kettal kättesaadavad.</p>

Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Storage (Salvestid) (jätkub)	Device Configuration (Seadmete konfigureerimine) (jätkub)	<p>Teisendusparameetrid (ainult ATA-ketaste puhul)</p> <p> See funktsioon on saadaval ainult kasutaja seatava (User) transleerimisrežiimi valimise järel.</p> <p>Saate määrata parameetrid (loogilised silindrid, pead ning sektorite arv rajal), mida BIOS kasutab ketta sisend-/väljundnõuete (operatsioonisüsteemilt või rakenduselt) teisendamiseks kõvakettale arusaadavasse vormi. Loogiliste silindrite arv ei või ületada 1 024. Peade arv ei või olla suurem kui 256. Sektoreid raja kohta võib olla maksimaalselt 63. Need väljad on nähtavad ja muudetavad ainult siis, kui ketta teisendusrežiimiks on määratud User (kasutaja seatav).</p>
	Storage Options (Mäluseadmete variandid)	<p>Removable Media Boot (Irdandmekandjalt alglaadimine)</p> <p>Irdandmekandjalt süsteemi alglaadimise lubamine/keelamine.</p>
		<p>Legacy Diskette Write (Tavadisketile kirjutamine)</p> <p>Tavadiskettidele andmete kirjutamise lubamine/keelamine.</p> <p> Pärast jaotises Removable Media Write muudatuste salvestamist arvuti taaskäivitub. Lülitage arvuti käsitsi välja ja seejärel uuesti sisse.</p>
	Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.	

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Storage (Salvestid) (jätkub)	Storage Options (Mäluseadmete variandid) (jätkub)	<p>BIOS DMA Data Transfers (BIOS DMA andmeedastus)</p> <p>Saate määrata, kuidas teenindatakse BIOS-i sisend-väljund-taotlusi. „Enable“ (Luba) puhul teenindab BIOS ATA kettalugemis- ja -kirjutustaotlusi DMA andmeedastusega. „Disable“ (Keela) puhul teenindab BIOS ATA kettalugemis- ja -kirjutustaotlusi PIO andmeedastusega.</p> <p>SATA Emulation (SATA emuleerimine)</p> <p>Saate valida, kuidas operatsioonisüsteem pöördub SATA kontrolleri ja seadmete poole. Vaikimisi on määratud „<u>Separate IDE Controller</u>“ (Eraldi IDE kontrolleri). Selles režiimis saab pöörduda kuni 4 SATA ja 2 PATA seadme poole. SATA ja PATA kontrolleriid paistavad kahe eraldi IDE kontrolleriina. Kasutage seda operatsioonisüsteemidega Microsoft Windows 2000 ja Windows XP.</p> <ul style="list-style-type: none"> • SATA 0 paistab kui SATA Primary Device 0 • SATA 1 (kui olemas) paistab kui SATA Secondary Device 0 <p>Teine variant on „<u>Combined IDE Controller</u>“ (Kombineeritud IDE kontrolleri). Selles režiimis saab pöörduda kuni 2 PATA ja 2 SATA seadme poole. SATA ja PATA kontrolleriid paistavad ühe kombineeritud IDE kontrolleriina. Kasutage seda Microsoft Windows 98 ja vanemate operatsioonisüsteemidega.</p> <ul style="list-style-type: none"> • SATA 1 asemel on PATA Primary Device 0 • SATA 3 asemel on PATA Primary Device 1

Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Storage (Salvestid) (jätkub)	Storage Options (Mäluseadmete variandid) (jätkub)	IDE Controller (IDE kontrolleri) Saate primaarse IDE kontrolleri lubada või keelata. See funktsioon on saadaval ainult teatud mudelitel. Primary SATA Controller (Primaarne SATA kontrolleri) Saate primaarse SATA kontrolleri lubada või keelata. Secondary SATA Controller (Sekundaarne SATA kontrolleri) Saate sekundaarse SATA kontrolleri lubada või keelata. See funktsioon on saadaval ainult teatud mudelitel.
	DPS Self-Test (DPS-i enesetest)	Saate käivitada eneseteste ATA-kõvaketastel, mis on võimelised läbi viima DPS-i (Drive Protection System) eneseteste. See valik on nähtav vaid siis, kui süsteemi on ühendatud vähemalt üks kettaseade, mis on võimeline DPS-i enesetesti tegema.

 Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara
konfiguratsioonist.

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Storage (Salvestid) (jätkub)	Boot Order (Buutimisjärjekord)	<p>Võimaldab teil teha järgmist.</p> <ul style="list-style-type: none"> Saate määrata, millises järjekorras kontrollitakse süsteemiga ühendatud seadmetel (nt USB-välkmälu, disketiseade, kõvaketas, optiline kettaseade, võrguadapter) buuditava operatsioonisüsteemi olemasolu. Iga selles loendis leiduva seadme võib buuditava operatsioonisüsteemi potentsiaalse allikana kontrollimisse kaasata või sellest välja arvata. Saate määrata ühendatud kõvaketaste järjekorra. Esimene kõvaketas selles loendis on buutimisjärjekorras eespool ning saab tähise C (kui on ühendatud seadmeid). <p> MS-DOS-is omistatud kettatähised ei pruugi kehtida pärast mõne teise operatsioonisüsteemi käivitamist.</p> <p>Buutimisjärjekorra ühekordse erandi otseteeklahv</p> <p>Kui soovite ühekordselt alglaadida seadmelt, mis pole buutimisjärjekorra vaikeseade, taaskäivitage arvuti ning hetkel, mil kuvari tuli läheb roheliseks, vajutage klahvi F9. Pärast käivitustesti (POST) lõpulejõudmist kuvatakse buutimisseadmete loend. Valige nooleklahvidega soovitud seade ja vajutage klahvi Enter. Seejärel arvuti alglaadib valitud seadmelt vaid sel korral.</p>

Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Security (Turve)	Setup Password (Seadistusparool)	<p>Saate määrata ja lubada seadistuse (ülema-) parooli.</p> <p> Pärast seadistusparooli määramist on vaja muuta Computer Setupi valikuid, kirjutada üle ROM ning teha muudatusi Windowsi teatud isehäälestussätetes (plug and play).</p> <p>Lisateavet vt <i>dokumentatsiooni CD-lt Tõrkeotsingujuhendist (Troubleshooting Guide)</i>.</p>
	Power-On Password (Käivitusparool)	<p>Saate määrata ja lubada arvuti käivitusparooli.</p> <p>Lisateavet vt <i>dokumentatsiooni CD-lt Tõrkeotsingujuhendist (Troubleshooting Guide)</i>.</p>
	Password Options (Paroolivalikud) (See jaotis on näha vaid käivitusparooli kasutamisel.)	<p>Saate määrata, kas parooli nõutakse ka soebuutimisel (CTRL+ALT+DEL).</p> <p>Lisateavet vt <i>dokumentatsiooni CD-lt lauaarvutite haldusjuhendist Desktop Management Guide</i>.</p>
	Pre-Boot Authorization (Buutimiseelne volitamine)	<p>Saate lubada või keelata kiipkaardi kasutamise käivitusparooli asemel.</p>
<p> Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.</p>		

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Security (Turve) (jätkub)	Smart Cover („Nutikas“ kaas)	<p>Võimaldab teil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaane lukku lukustada/avada. • määrata, kas kaane eemaldamise andur keelab/teavitab kasutajat/nõuab seadistusparooli. <p> <i>Notify User</i> (Teavita kasutajat) annab kasutajale teada, et andur on tuvastanud kaane eemaldamise. <i>Setup Password</i> (Seadistusparool) nõuab arvuti alglaadimisel seadistusparooli pärast seda, kui andur on tuvastanud kaane eemaldamise.</p> <p>See funktsioon on saadaval ainult teatud mudelitel. Lisateavet vt <i>dokumentatsiooni CD-lt</i> lauaarvutite haldusjuhendist <i>Desktop Management Guide</i>.</p>
	Embedded Security (Sisseehitatud turve)	<p>Võimaldab teil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sisseehitatud turbeseadet lubada või keelata. • Taastada seadme tehasesätteid. <p>See funktsioon on saadaval ainult teatud mudelitel. Lisateavet vt <i>dokumentatsiooni CD-lt</i> lauaarvutite haldusjuhendist <i>Desktop Management Guide</i>.</p>
	Device Security (Seadmete turve)	<p>Saate lubada või keelata järjestik- ja paralleelportide, esipaneeli USB-liideste, heliadapteri, võrgukontrollerite (teatud mudelitel), MultiBay-kettaseadmete (teatud mudelitel), SMBus-kontrollerite (teatud mudelitel) ja SCSI-kontrollerite (teatud mudelitel) töötamise.</p>
<p> Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.</p>		

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Security (Turve) (jätkub)	Network Service Boot (Algladimine võrguteenuselt)	Saate lubada/keelata arvutil buttida võrguserverisse installitud operatsioonisüsteemi. (Funktsioon on saadaval vaid võrguadapteriga mudelitel; võrgukontroller peab olema PCI-siinil või integreeritud emaplaadile.)
	System IDs (Süsteemi identifikaatorid)	Saate määrata: <ul style="list-style-type: none">• Inventarisildi (asset tag, 18 baiti) ja omanikusildi (ownership tag, 80-baidine identifikaator, mis kuvatakse käivitustesti ajal). Lisateavet vt <i>dokumentatsiooni CD-lt</i> lauaarvutite haldusjuhendist <i>Desktop Management Guide</i> . <ul style="list-style-type: none">• Korpuse seerianumbri või UUID-numbri (Universal Unique Identifier). UUID-d saab muuta vaid juhul, kui praegune korpuse seerianumber ei kehti. (Need identifikaatorid pannakse tavaliselt paika tehases ning kasutatakse süsteemi üheselt tuvastamiseks.)• klaviatuuri lokaadi seadistuse (nt inglise või saksa) süsteemi identifikaatori sisestamiseks.

 Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Security (Turve) (jätkub)	DriveLock Security (DriveLocki turvalisus)	<p>Saate seada või muuta ülema- või kasutajaparoole MultiBay-kõvaketastele juurdepääsuks. Selle funktsiooni sisselülitamisel küsitakse kasutajalt käivitustesti ajal üht DriveLocki paroolidest. Kui kumbagi korrektselt ei sisestata, jääb kõvaketta sisu kättesaamatuks, kuni mõnel järgmisel külmbuutimisel sisestatakse üks paroolidest.</p> <p> See valik kuvatakse vaid siis, kui süsteemi on ühendatud vähemalt üks MultiBay-tüüpi lahtrisse ühendatav kettaseade, mis toetab DriveLock-funktsiooni.</p> <p>Lisateavet vt <i>dokumentatsiooni CD-lt</i> lauaarvutite haldusjuhendist <i>Desktop Management Guide</i>.</p>
	Data Execution Prevention (Andmekäituse vältimine)	<p>Luba/keela</p> <p>Andmekäituse vältimise režiim (Data Execution Prevention Mode) aitab ära hoida opsüsteemi turvalisuse rikkumist.</p> <p> See valik on jõus ainult juhul, kui kasutatav protsessor ja operatsioonisüsteem mõistavad andmekäituse vältimise režiimi ning oskavad seda ära kasutada.</p>
<p> Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.</p>		

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Security (Turve) (jätkub)	Master Boot Record Security (MBR-i turve)	<p>Saate lubada või keelata MBR-i (Master Boot Record) turbe.</p> <p>Sisselülitatud MBR-i turbe korral blokeerib BIOS kõik katsed kasutatava alglaadimisketta MBR-ile kirjutada. Iga kord arvuti sisselülitamisel või taaskäivitamisel võrdleb BIOS alglaadimisketta praegust MBR-i varem salvestatud MBR-iga. Kui ilmneb muutusi, saate võimaluse salvestada praegune alglaadimisketta MBR, taastada varem salvestatud MBR või lülitada MBR-i turve välja. Kui seadistusparool on seatud, peate seda teadma.</p> <p> Enne praeguse alglaadimisketta vormingu või partitsioonide tahtlikku muutmist lülitage MBR-i turve välja. Paljud kettautiliidid (nt FDISK ja FORMAT) üritavad MBR-i uuendada.</p> <p>Kui MBR-i turve on sisse lülitatud ja BIOS teenindab kettapöördumisi, lükatakse MBR-i kirjutamise nõuded tagasi, mis põhjustab utiliitide tõrketeadeteid.</p> <p>Kui MBR-i turve on sisse lülitatud ja kettapöördumisi teenindab operatsioonisüsteem, tuvastab BIOS MBR-i kirjutatud muudatused järgmise taaskäivituse ajal ning kuvab MBR-i turbe hoiatusteate.</p>
	Save Master Boot Record (Salvesta MBR)	<p>Praeguse alglaadimisketta MBR-i (Master Boot Record) varukoopia salvestamine.</p> <p> Funktsioon on kasutatav vaid sisselülitatud MBR-i turbega.</p>
<p> Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.</p>		

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Security (Turve) (jätkub)	Restore Master Boot Record (Taasta MBR)	<p>MBR-i (Master Boot Record) taastamine praegusele alglaadimisketale.</p> <p> Funktsiooni saab kasutada vaid kõigi järgmiste tingimuste täitmisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MBR-i turve on sisse lülitatud. • Varem on salvestatud MBR-i varukoopia. • Praegune alglaadimisketas on sama, millelt salvestati MBR-i varukoopia. <p> ETTEVAATUST! Varem salvestatud MBR-i taastamine pärast seda, kui kettautiliit või operatsioonisüsteem on MBR-i muutnud, võib põhjustada kettal asuvate andmete muutumise kättesaamatuks. Taastage varem salvestatud MBR ainult juhul, kui olete veendunud, et praeguse alglaadimisketta MBR on rikutud või viirusega nakatatud.</p>
<p> Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.</p>		

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Power (Toide)	OS Power Management (Opsüsteemi toitehaldus)	<ul style="list-style-type: none"> • Runtime Power Management (Käitusaja toitehaldus) – lubamine/keelamine. Lubab teatud operatsioonisüsteemidel protsessori pinget ja taktsagedust vähendada, kui praegune tarkvarakoormus ei nõua protsessori täisvõimaluste kasutamist. • Idle Power Savings (Toitesäästurežiim) – laiendatud/tavaline. Lubab teatud operatsioonisüsteemidel protsessori toitetarvet vähendada, kui protsessor on ooterežiimis. • ACPI S3 Support (ACPI S3 tugi) – lubab või keelab ACPI S3 toe. • ACPI S3 Hard Disk Reset (ACPI S3 kõvaketta lähtestamine) – selle valiku lubamisel kontrollib BIOS enne juhtimise üleandmist opsüsteemile, et kõvakettad oleksid S3-režiimist jätkamisel valmis käske vastu võtma. • ACPI S3 PS2 Mouse Wakeup (ACPI S3 PS2 hiirega äratus) – lubab või keelab S3-režiimist ärkamise PS2-liidesesse ühendatud hiire liigutamisel.
	Hardware Power Management (Riistvara toitehaldus)	SATA toitehaldus lubab või keelab SATA siinide ja/või seadmete toitehalduse.
	Thermal (Soojuslik)	Fan idle mode (Ventilaatori säästurežiim) – see lintgraafik juhib ventilaatori minimaalset lubatud töökiirust.

Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Advanced (Täpsemalt)* *Need sätted on mõeldud ainult kogenud kasutajatele.	Power-On Options (Käivitusvalikud)	<p>Saate määrata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Käivitustesti (POST) režiimi – QuickBoot (Kiirbootimine), FullBoot (Täielik bootimine) või FullBoot every 1–30 days (Täielik bootimine iga 1–30 päeva järel). • Käivitustesti (POST) teated (lubada/keelata). • F9 viiba (lubada/keelata). Kui lubate selle funktsiooni, kuvatakse käivitustesti ajal tekst „F9 = Boot Menu“. Kui nimetatud funktsioon on keelatud, siis seda teksti ei kuvata. Sellest hoolimata avatakse klahvi F9 vajutamisel menüüekraan Shortcut Boot [Order] (bootimisseadme valimiseks). Lisateavet lugege jaotisest Storage > Boot Order. • F10 teade (lubatud/keelatud). Kui lubate selle funktsiooni, kuvatakse käivitustesti ajal tekst „F10 = Setup“. Kui nimetatud funktsioon on keelatud, siis seda teksti ei kuvata. Sellegipoolest avatakse klahvi F10 vajutamisel aken Setup (Häälestus). • F12 viiba (lubada/keelata). Kui nimetatud funktsioon on lubatud, kuvatakse käivitustesti ajal tekst „F12 = Network Service Boot“. Kui nimetatud funktsioon on keelatud, siis seda teksti ei kuvata. Sellegipoolest põhjustab klahvi F12 vajutamine katse alglaadida süsteemi võrgust.

Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Advanced* (Täpsemalt) (jätkub)	Power-On Options (Käivitusvalikud) (jätkub)	<p>Saate määrata:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lisaseadme-ROM-i (Option ROM) viiba (lubada/keelata). Kui see funktsioon on lubatud, hakkab süsteem enne lisaseadmete ROM-ide laadimist vastavat teadet kuvama. (See funktsioon on saadaval ainult teatud mudelitel.) Kaugäratuse alglaadimisjärjekord (kaugserver/kohalik kõvaketas). Pärast toitekatkestust (sees/väljas): Kui teie arvuti on ühendatud kaitsme ja lülitiga pikendusjuhtmega ning soovite, et saaksite pärast elektrikatkestust arvuti sisse lülitada pikendusjuhtme lülitist, lülitage see funktsioon sisse. <p> Kui kasutate arvutist toitevoolu väljalülitamiseks pikendusjuhtme lülitit, ei saa te kasutada puhkerežiimi, uinakufunktsiooni ega kaughaldust.</p> <ul style="list-style-type: none"> Käivitustesti (POST) viivitus (sekundites; lubada/keelata). Kui see funktsioon on lubatud, lisatakse käivitustesti sooritamiseks kasutaja määratava pikkusega viivitus. Sellist viivitust on mõnikord vaja teatud PCI-kaartidega ühendatud kõvaketastele, mis pöörlevad väga aeglaselt ja pole käivitustesti lõpulejõudmisel veel alglaadimiseks valmis. Käivitustesti viivitus annab teile ka rohkem aega klahvi F10 vajutamiseks, et käivitada häälestusprogramm Computer Setup (F10).
*Need sätted on mõeldud ainult kogenud kasutajatele.		
	Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.	

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Advanced* (Täpsemalt) (jätkub)	Power-On Options (Käivitusvalikud) (jätkub)	<p>Saate määrata:</p> <ul style="list-style-type: none"> I/O APIC Mode (sisendi/väljundi APIC-režiim; lubada/keelata). Kui see funktsioon on lubatud, töötavad Microsofti Windowsi opsüsteemid optimaalselt. Teatud mitte-Microsofti operatsioonisüsteemide õigeks töötamiseks tuleb see funktsioon välja lülitada. ACPI/USB Buffers @ Top of Memory (lubada/keelata). Kui see funktsioon on lubatud, paigutatakse USB-mälupuhvrid mälu algusse. Selle eeliseks on mõningase mäluhulga vabastamine allpool 1 MB piiri, mida saavad kasutada lisaseadmete ROM-id. Tuleb arvesse võtta, et levinud mäluhaldur HIMEM.SYS ei tööta veatult, kui USB puhvrid on mälu alguses JA süsteemil on mälu 64 MB või vähem. Hyper-threading (lubada/keelata). Limit CPUID Maximum Value to 3 (Sea CPUID maksimumväärtuseks 3) – piirab nende CPUID funktsioonide arvu, mille kohta mikroprotsessor teeb aruande. Lubage see funktsioon WinNT-sse butimisel.
	BIOS Power-On (Sisselülitamine BIOS-i poolt)	Saate määrata aja, mil arvuti automaatselt sisse lülitub.

Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Advanced* (Täpsemalt) (jätkub)	Onboard Devices (Seadmed emaplaadil)	Saate emaplaadil asuvaid seadmeid keelata või neile ressursse määrata (disketikontroller, jadaport või paralleelport).
*Need sätted on mõeldud ainult kogunud kasutajatele.	PCI Devices (PCI-seadmed)	<ul style="list-style-type: none"> • Esitab arvutisse installitud PCI-seadmete loendi koos nende IRQ (katkestusnõuete) seadistusega. • Saate nende seadmete katkestusnõuete seadistust muuta või need hoopis täielikult keelata. Need sätted ei kehti APIC-põhise operatsioonisüsteemi kasutamisel.
	Bus Options (Siinivalikud)	<p>Teatud mudelite puhul saate lubada ja keelata järgmisi funktsioone:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PCI SERR# genereerimine. • PCI VGA-paleti „jälgimise“ funktsioon, mis tõstab PCI konfiguratsiooniruumis VGA-paleti jälgimise biti; seda on vaja vaid juhul, kui on installitud üle ühe graafikakontrolleri.
 Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.		

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Advanced* (Täpsemalt) (jätkub)	Device Options (Seadmevalikud)	<p>Saate seada järgimisi valikuid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Printeri režiim (kahesuunaline, EPP & ECP, ainult väljund). • Numbriluku olek arvuti sisselülitamisel (väljas/sees). • S5 Wake on LAN – võrguliikluse peale ärkamine (lubatud/keelatud). <ul style="list-style-type: none"> • Võrguliikluse peale ärkamise (WOL) keelamiseks väljalülitatud režiimis (S5) valige vasaku ja parema nooleklahvi abil Advanced (Täpsemalt) > Device Options (Seadmevalikud) ning keelake funktsioon S5 Wake on Lan (Disable). Sellises olekus on arvuti volutarve S5 ajal kõige madalam. See ei takista arvutil passiivsest režiimist (suspend) või talveunest (hibernation) võrguliikluse peale ärgata, kuid ei võimalda seda S5-režiimist. See ei mõjuta võrguühenduse talitust arvuti töö ajal. • Kui võrguühendust ei vajata, keelake võrguadapteri (NIC) kasutamine: valige vasaku ja parema nooleklahvi abil Security (Turve) > Device Security (Seadmeturve). Määrake võrguadapteri valikuks „Device Hidden“ (Seade peidetud). See väldib võrguadapteri kasutamist operatsioonisüsteemi poolt ning vähendab arvuti volutarvet S5-režiimis. • Processor cache – protsessori vahemälu (lubatud/keelatud).

Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Advanced* (Täpsemalt) (jätkub)	Device Options (Seadmevalikud) (jätkub)	Saate seada järgimisi valikuid: <ul style="list-style-type: none">• Unique Sleep State Blink Patterns (Unerežiimide vilkumisrütm) Saate valida näidikutulede vilkumisrütme, mille järgi saate iga unerežiimi ära tunda.• Integrated Video (Integreeritud video; lubatud/keelatud). Saate samaaegselt kasutada integreeritud videot ja videot PCI Up Solution (ainult teatud mudelitel). PCI- või PCI Express-tüüpi videoadapteri lisamine keelab integreeritud video automaatselt. Kui PCI Express-video töötab, peab integreeritud video olema keelatud.

 Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.

Computer Setup (järg)

Menüü	Variant	Kirjeldus
Advanced* (Täpsemalt) (jätkub) *Need sätted on mõeldud ainult kogenud kasutajatele.	Device Options (Seadmevalikud) (jätkub)	Saate seada järgimisi valikuid: <ul style="list-style-type: none"> • Monitor Tracking (Kuvari jälgimine; lubatud/keelatud). Võimaldab ROM-il salvestada kuvari teabe. • NIC PXE Option ROM Download (lubatud/keelatud). BIOS sisaldab sisseehitatud võrguadapteri liseseadme-ROM-i, mis võimaldab süsteemi buutida võrgu kaudu PXE serveris. Seda kasutatakse tüüpiliselt kõvakettale üle-ettevõttelise tömmise allalaadimiseks. Võrguadapteri liseseadme-ROM võtab endale mäluruumi alla 1 MB; kasutatakse ka nimetust DCH (DOS Compatibility Hole). See mäluruum on piiratud. See F10-säte võimaldab kasutajatel keelata selle kaasasoleva NIC-ROM-i laadimise. Nõnda jääb rohkem DCH-ruumi täiendavatele PCI-kaartidele, mis võivad liseseadme-ROM-i mäluruumi vajada. Vaikimisi on võrguadapteri liseseadme-ROM kasutusel.
	PCI VGA Configuration (PCI VGA konfiguratsioon)	Saadaval vaid juhul, kui süsteemis on mitu PCI-videoadapterit. Võimaldab määrata, milline VGA-kontroller on primaarne ehk „buutimiskontroller“.

Häälestusprogrammi üksikute valikute kasutatavus võib sõltuda arvuti riistvara konfiguratsioonist.

Konfiguratsioonisätete taastamine

Häälestusprogramm Computer Setup (F10) võimaldab konfiguratsioonisätteid taastada kahel viisil.

Esimene meetod: ROM-i CMOS-i varundamine ja taaste – kasutades toitelüliti alistamist

Arvuti CMOS-i konfiguratsioonisätted talletatakse mittehäviva sisuga muutmälus (NVRAM).

Iga kord arvuti käivitamisel salvestab süsteemi ROM NVRAM-i koopia (sh CMOS, paroolid ja muud süsteemimuutujad) väikmällu. Kui süsteem peaks muutuma ebastabiilseks, saab taastada viimase teadaolevalt töökindla NVRAM-i koopia, kasutades „toitenupu alistamise“ funktsiooni. NVRAM-i taastamiseks tehke järgmist.

1. Kui arvuti on välja lülitatud, vajutage toitenuppu ja laske see lahti.
2. Kohe pärast toitenupu vajutamist (käivitustesti ajal) vajutage toitenuppu ja hoidke seda all, kuni süsteem välja lülitub (umbes nelja sekundi jooksul).

Järgmisel käivitamisel tuvastab ROM „toitenupu alistamise“ ning taastab automaatselt varukoopiast NVRAM-i.

ETTEVAATUST! Toitejuhtme lahutamine käivitustesti ajal võib rikkuda tiitelkuva (käivitustesti ajal kuvatava logoga kuva). Tiitelkuva taastamiseks tuleb ROM üle kirjutada, kuigi arvuti töötab normaalselt edasi.

„Toitenupu alistamise“ funktsiooni tõttu ei saa te kohe pärast käivitamist käivitustesti (POST – Power-On Self-Test) ajal arvutit toitenupust välja lülitada. Arvutit saab toitenupule vajutades välja lülitada siis, kui arvuti videokuva on aktiivne.

Teine meetod: salvestamine irdandmekandjale ja taastamine irdandmekandjalt

See taastameetod nõuab, et enne taastamisvajaduse ilmnemist oleksid andmed salvestatud irdkandjale, kasutades selleks häälestusprogrammi Computer Setup (F10) käsku Save to Removable Media (Salvesta irdandmekandjale). (Vt „[Save to Removable Media \(Salvesta irdandmekandjale\)](#)“ lk 4 tabelis Computer Setup.)

On soovitatav, et salvestaksite kõik arvuti konfiguratsioonisätete muudatused disketile, USB-välkmällu või disketilaadsele seadmele (salvestusseadmele, mis on seatud disketiseadet emuleerima) ning hoiaksite disketi või muu andmekandja võimaliku taastevajaduse puhuks alles.

Konfiguratsiooni taastamiseks sisestage diskett, USB-välkmäluseade või muu disketti emuleeriv andmekandja koos salvestatud konfiguratsiooniga ning käivitage programmi Computer Setup (F10) käsk Restore from Removable Media (Taasta irdmäluseadmelt). (Vt „[Restore from Removable Media \(Taastamine irdandmekandjalt\)](#)“ lk 4 tabelis Computer Setup.)